

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Perusoikeudet](#) > Croatia

Sisällön tuottaja:

Kroatia

Perusoikeuskirjan tuntemuksen ja käytön edistäminen jäsenvaltioissa

Kroatia

Zagrebin Ihmisoikeustalo (Kuća ljudskih prava Zagreb) osallistuu vuosittain Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) vuosikertomustaan varten toteuttamaan kyselyyn. Kertomukseen sisältyy luku, jossa käsitellään perusoikeuskirjan käyttöä kansallisella tasolla. Kertomuksessa esitetään yleiskatsaus jäsenvaltioiden oikeuskäytännöstä, jossa vedotaan perusoikeuskirjaan tai viitataan siihen, perusoikeuskirjan käytöstä parlamentin keskusteluissa ja uuden lainsäädännön hyväksymisen yhteydessä sekä perusoikeuskirjan näkyvyydestä akateemisissa artikkeleissa. EU:n perusoikeusviraston kertomuksen julkaisun jälkeen Zagrebin Ihmisoikeustalo levittää kertomusta julkaisemalla sen sosiaalisen median kanavillaan. Lisäksi Zagrebin Ihmisoikeustalon tiloissa pidettiin 31. tammikuuta 2019 EU:n perusoikeusviraston ja Kroatian oikeusasiamiehen toimiston (Ured pučke pravobraniteljice) järjestämä seminaari EU:n perusoikeuskirjasta. Seminaarissa, johon osallistui kansalaisyhteiskunnan ja riippumattomien ihmisoikeusinstituutioiden edustajia ja muita asiasta kiinnostuneita oikeusalan toimijoita, käsiteltiin muun muassa perusoikeuskirjan merkityksellisyyttä ja tehtävää. Lisäksi kokopäiväinen koulutustilaisuus sisälsi perusoikeuskirjan käytännön soveltamiseen liittyviä harjoituksia.

Perusoikeuskirjan käyttö ja tunnettuus maassasi

Julkinen politiikka, jolla edistetään perusoikeuskirjan käyttöä ja tunnettuutta lainsäätäjän, hallinnon, lainvalvontaelinten ja oikeuslaitoksen keskuudessa

Kansallisessa syrjinnän vastaisessa suunnitelmassa vuosille 2017–2022 (jäljempänä 'kansallinen suunnitelma') viitataan johdantokappaleissa Euroopan unionin perusoikeuskirjaan ja keskitytään erityisesti perusoikeuskirjan 21 artiklaan, jossa kielletään syrjintä, joka perustuu sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen taikka yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen. Kansallisen suunnitelman asuntojen saatavuutta koskevassa luvussa mainitaan nimenomaisesti perusoikeuskirjan 34 artiklan 3 kohta, jossa korostetaan, että yhteiskunnallisen syrjäytymisen ja köyhyyden torjumiseksi unioni tunnustaa oikeuden toimeentuloturvaan ja asumisen tukeen tarkoituksena turvata ihmisarvoinen elämä jokaiselle, jolla ei ole riittävästi varoja. Kansallisen suunnitelman

painopistealueita ovat muun muassa EU:n perusoikeuskirjassa selkeästi määritellyt oikeudet, kuten oikeus asuntoon ja sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä mahdollisuus käyttää palveluja ja tavaroita.

EU:n perusoikeuskirjan tehokas soveltaminen on yksi Euroopan rakennerahastojen täytäntöönpanon horisontaalisista edellytyksistä. Näin ollen aluekehityksestä ja EU:n rahastoista vastaavan ministeriön (*Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije*) laatimassa toimintasuunnitelmassa, joka koskee mahdollistavien ehtojen (ennakkoehtojen) toteutumisen seurantaan, täsmennetään, miten tämän edellytyksen toteutuminen varmistetaan. Aluekehityksestä ja EU:n rahastoista vastaava ministeriö järjestää koulutusta kaikille EU:n rahastojen hallinnointi- ja valvontajärjestelmään osallistuville työntekijöille. Koulutusta *Syrjinnän torjunta, sukupuolten tasa-arvo ja YK:n vammaisyleissopimuksen soveltaminen ERI-rahastoissa* on järjestetty vuodesta 2015 lähtien. Tähän mennessä koulutukseen on osallistunut 1 500 henkilöä, jotka työskentelevät ERI-rahastojen hallinnointiin ja valvontaan liittyvissä tehtävissä. Koulutusta järjestetään edelleen kaikille kyseiseen järjestelmään palkattaville uusille työntekijöille. Koulutusta tarjotaan yhteensä 22 instituutiolle, joihin kuuluu vastuuministeriöitä ja täytäntöönpanovirastoja sekä valtion hallintoelimiä, kuten meri-, liikenne- ja infrastruktuuriministeriö (*Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture*), ympäristönsuojelu- ja energiaministeriö (*Ministarstvo zaštite okoliša i energetike*), rakentamisesta ja aluesuunnittelusta vastaava ministeriö (*Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja*), matkailuministeriö (*Ministarstvo turizma*), terveysministeriö (*Ministarstvo zdravstva*), taloudesta, yrittäjyydestä ja käsiteollisuudesta vastaava ministeriö (*Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta*), kulttuuriministeriö (*Ministarstvo kulture*), maatalousministeriö (*Ministarstvo poljoprivrede*), valtiovarainministeriö (*Ministarstvo financija*), tiede- ja koulutusministeriö (*Ministarstvo znanosti i obrazovanja*), aluekehityksestä ja EU:n rahastoista vastaava ministeriö, työllisyydestä ja eläkejärjestelmästä vastaava ministeriö (*Ministarstvo rada i mirovinskog sustava*) sekä väestö-, perhe-, nuoriso- ja sosiaalipolitiikasta vastaava ministeriö (*Ministarstvo za demografiju, obitelji, mlade i socijalnu politiku*). Koulutukset toteutetaan yhteistyössä Kroatian hallituksen ihmisoikeuksista ja kansallisten vähemmistöjen oikeuksista vastaavan viraston (*Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina*), väestö-, perhe-, nuoriso- ja sosiaalipolitiikasta vastaavan ministeriön, oikeusasiamiehen toimiston ja vammaisvaltuutetun toimiston (*Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom*) kanssa. Koulutuksessa käsitellään muun muassa Kroatian syrjinnän vastaista oikeudellista kehystä, EU:n perusoikeuskirja mukaan luettuna. Erityisesti EU:n perusoikeuskirjaan keskittyvää koulutusta on tarkoitus jatkaa tulevien hallintoviranomaisten toteuttamana osana ERI-rahastojen hallinnointia seuraavalla rahoituskaudella.

Lisäksi aluekehityksestä ja EU:n rahastoista vastaavan ministeriön toteuttamassa ennakkoehtojen seurantaan koskevassa toimintasuunnitelmassa korostetaan, että EU:n rahastojen edunsaajien ohjeissa (*Hakijan ohjeet*) täsmennetään myös EU:n perusoikeuskirjaan viittaava strateginen oikeudellinen kehys. Seuraavalla rahoituskaudella *Hakijan ohjeisiin* sisällytetään velvoite noudattaa perusoikeuskirjaa, jotta käytössä olisi mekanismi, jonka avulla voidaan varmistaa, että EU:n varoista rahoitettavissa toimissa noudatetaan perusoikeuskirjaa. Hallintoviranomaisten on laadittava tarkistuslistoja kaikille elimille, jotka julkaisevat ehdotuspyyntöjä, ja elinten on ilmoitettava listassaan selkeästi, ovatko julkaistut pyynnöt perusoikeuskirjan mukaisia.

Lisäksi EU:n perusoikeuskirja on olennainen osa ERI-rahastojen hallinnointijärjestelmää, erityisesti *kilpailukykyä ja koheesiota koskevan toimenpideohjelman 2014–2020* osalta. Tässä tarkoituksessa aluekehityksestä ja EU:n rahastoista vastaava ministeriö teki 31. toukokuuta 2016 päätöksen horisontaalisten periaatteiden soveltamisesta. Päätöksessä todetaan seuraavaa: kilpailukykyä ja koheesiota koskevasta toimenpideohjelmasta rahoitettavien toimien on oltava tasa-arvoperiaatteiden mukaisia, ja lisäksi niiden olisi edistettävä yhtäläisiä mahdollisuuksia, syrjimättömyyttä ja esteettömyyttä koskevan politiikan käytännön soveltamista aina, kun se on mahdollista. Tämä säännös on täysin yhdenmukainen perusoikeuskirjan III osaston, jonka otsikkona on ”Tasa-arvo”, 21–26 artiklan kanssa. Tämän päätöksen jälkeen aluekehityksestä ja EU:n rahastoista vastaava ministeriö teki 31. kesäkuuta 2016 päätöksen *kilpailukykyä ja koheesiota koskevan toimenpideohjelman hakijoille ja edunsaajille tarkoitettujen, horisontaalisten periaatteiden täytäntöönpano-ohjeiden* voimaantulosta. Asiakirjan valmisteluun osallistuivat muun muassa sukupuolten tasa-arvokysymyksistä vastaava Kroatian hallituksen virasto (*Ured za ravnopravnost spolova*), vammaisvaltuutetun toimisto, oikeusasiamiehen toimisto ja tasa-arvovaltuutetun toimisto (*Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova*). Ohjeet, joissa esitetään yhteenveto perusoikeuskirjan käsitteistä ja määräyksistä, ovat saatavilla osoitteessa https://strukturnifondovi.hr/dokument/?doc_id=578&fondovi=esi_fondovi. *Kilpailukykyä ja koheesiota koskevan toimenpideohjelman hakijoille ja edunsaajille tarkoitettujen, horisontaalisten periaatteiden täytäntöönpano-ohjeiden* säännökset on sisällytetty kilpailukykyä ja koheesiota koskevan toimenpideohjelman kaikkiin tarjouspyyntöasiakirjoihin erityisen korostetusti, kuten [täällä](#) on nähtävissä. Lisäksi kilpailukykyä ja koheesiota

koskevassa toimenpideohjelmassa edistetään [perusoikeuskirjaa] suorilla infrastruktuuri-investoinneilla, joilla tuetaan perusoikeuskirjan tavoitteiden saavuttamista siten, että investoidaan yhteiskunnan heikoimmassa asemassa oleville ryhmille tarkoitettuun infrastruktuuriin näihin ryhmiin kuuluvien henkilöiden ihmisoikeuksien takaamiseksi. Kuluvalle rahoituskaudella kilpailukykyä ja koheesiota koskevasta toimenpideohjelmasta tehdään investointeja perusoikeuskirjan seuraavissa artikloissa mainittuihin asioihin: 35 artikla – Terveysten suojeleminen, 14 artikla – Oikeus koulutukseen, 24 artikla – Lapsen oikeudet, 25 artikla – Ikääntyneiden henkilöiden oikeudet, 26 artikla – Vammaisten sopeutuminen yhteiskuntaan.

Aluekehityksestä ja EU:n rahastoista vastaavan ministeriön organisaatioyksikkönä toimiva hankkeiden valmistelun ja toteutuksen koordinoitavien palvelujen koordinoi syrjimättömyyttä, sukupuolten tasa-arvokysymyksiä, vammaisten henkilöiden oikeuksia ja kestävästä kehityksestä koskevien horisontaalisten periaatteiden soveltamista.

Ihmisoikeuksista ja kansallisten vähemmistöjen oikeuksista vastaava Kroatian hallituksen virasto aikoo sisällyttää tarpeen toteuttaa toimenpiteitä EU:n perusoikeuskirjan tunnettuuden ja näkyvyyden sekä perusoikeuskirjaa koskevan koulutuksen lisäämiseksi suunnitteilla olevaan ihmisoikeuksien edistämistä ja suojelemaan käsittelevään strategia-asiakirjaan (kansallinen ohjelma ihmisoikeuksien suojelemiseksi ja edistämiseksi vuosille 2019–2024).

Perusoikeuskirjan ja sen soveltamistarkoitusten ymmärtämistä helpottavat välineet

- toimijoille (lainsäätäjät, hallinto, lainvalvonta, oikeuslaitos, oikeusalan ammattilaiset)
- kansalaisille.

Oikeusakatemia (*Pravosudna akademija*) pyrkii vuosittain sisällyttämään EU:n perusoikeuskirjaa koskevan koulutuksen tuomareiden ja oikeuslaitoksen muun henkilöstön elinikäisen ammatillisen kehittämisen ohjelmaan. Akatemia osallistuu myös unionin ohjelmista rahoitettaviin perusoikeuskirjaa koskeviin EU:n koulutushankkeisiin.

Esimerkkinä tästä on Euroopan unionin perusoikeuskirja oikeuskäytännössä -hanke (*Judging the Charter*). Hanketta toteuttaa Kroatian oikeusasiamiehen toimisto, ja yksi sen liitännäiskumppaneista on oikeusakatemia. Osana tätä hanketta neljä tuomaria osallistui vuonna 2017 kahteen kansainväliseen konferenssiin, ja vuonna 2018 järjestettiin kuusi kokopäiväistä työpajaa: kolme yleistä työpajaa perusoikeuskirjasta (yhteensä 41 tuomaria Zagrebista, Splitistä ja Osijekistä) ja kolme erityisesti turvapaikka-asioita ja syrjintää käsitellyttä työpajaa, jotka järjestettiin yhteensä 46 tuomarille Zagrebissa.

On myös tärkeää mainita maaliskuussa 2018 päätökseen saatu siirtymäjärjestelyhanke, jonka aiheena oli koulutuksen laadun parantaminen oikeuslaitoksessa – EU:n oikeus ja verkko-oppiminen. Työpajojen ja verkkokurssien järjestämisen lisäksi hankkeessa laadittiin unionin oikeutta koskevan koulutuksen järjestämiseen tarkoitettu opetussuunnitelma, jota oikeusakatemia voi myöhemmin soveltaa ohjelmissaan. Yksi käsitellyistä aiheista oli EU:n perusoikeuskirjan soveltamisala ja soveltaminen kansallisella tasolla. Aiheeseen liittyvä aineisto muodosti perustan neljälle työpajalle, jotka järjestettiin vuonna 2019 yhteensä 60 osallistujalle osana säännöllistä elinikäisen ammatillisen kehittämisen ohjelmaa.

Muiden EU-maiden tai muiden EU:ssa toimivien sidosryhmien kehittämien välineiden käyttö ja edistäminen

EU:n perusoikeusviraston käsikirja *Applying the Charter of Fundamental Rights of the European Union in law and policymaking at national level*, jossa käsitellään perusoikeuskirjan soveltamista kansallisen tason oikeudessa ja päätöksenteossa, esiteltiin osana lainsäädäntöprosessiin osallistuvien virkamiesten koulutusta. Koulutuksen järjesti oikeusasiamiehen toimisto yhteistyössä EU:n perusoikeusviraston kanssa 30. tammikuuta 2019.

Lisäksi sen jälkeen kun EU:n perusoikeusvirasto on julkaissut vuosittaisen perusoikeuskertomuksen, joka sisältää luvun perusoikeuskirjan käytöstä kansallisella tasolla, kansalaisjärjestö Zagrebin Ihmisoikeustalo levittää kertomusta julkaisemalla sen sosiaalisen median kanavillaan.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa EU:n perusoikeuskirjan käytön ja tunnettuuden lisäämiseksi

Esimerkkejä oikeuksien puolustajien ja kansallisten viranomaisten yhteistyöstä, jolla edistetään perusoikeuskirjan tunnettuutta ja käyttöä

Oikeusasiamiehen toimisto on järjestänyt yhteistyössä EU:n perusoikeusviraston kanssa kaksi työpajaa, joiden tarkoituksena oli lisätä perusoikeuskirjan tunnettuutta:

- Kansallisen julkishallinnon oppilaitoksen (*Državna škola za javnu upravu*) tiloissa järjestettiin 30. tammikuuta 2019 virkamieskoulutusta. Koulutuksen tavoitteena oli lisätä lainsäädäntöprosessiin osallistuvien virkamiesten tietoisuutta perusoikeuskirjasta, ja siinä keskityttiin erityisesti 51 artiklaan, jossa määritellään perusoikeuskirjan soveltamisala. Osana koulutusta esiteltiin myös perusoikeusviraston käsikirja *Applying the Charter of Fundamental Rights of the European Union in law and policymaking at national level*, jossa käsitellään perusoikeuskirjan soveltamista kansallisessa oikeudessa ja päätöksenteossa.
- Kansalaisyhteiskunnan edustajille järjestettiin koulutusta Ihmisoikeustalon tiloissa 31. tammikuuta 2019. Koulutuksessa keskityttiin mahdollisuuden soveltaa perusoikeuskirjaa kampanjoissa ja ihmisoikeuksien edistämiseksi sekä tuettaessa henkilöitä, joiden oikeuksia on loukattu. Tässä yhteydessä painotettiin erityisesti niin sanottuja strategisia oikeudenkäyntejä.
- Perusoikeuskirja mainitaan myös Kroatian parlamentille maaliskuun 2019 lopulla toimitetussa oikeusasiamiehen kertomuksessa vuodelta 2018.

Esimerkkejä kansallisten viranomaisten ja tiedemaailman edustajien yhteistyöstä, jolla edistetään perusoikeuskirjan tunnettuutta ja käyttöä

Perusoikeuskirjan tunnettuutta lisätään Zagrebin yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa (*Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu*) toisen ja viidennen vuoden opiskelijoille tarkoitetuilla luennoilla sekä jatko-opiskelijoiden parissa.

Toisena vuonna EU:n perusoikeuksien suojelulle ja perusoikeuskirjalle on omistettu kaksi luentoa osana Euroopan julkisoikeuden peruskurssia. Viidentenä vuonna oikeustieteen opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus valita *EU:n perusoikeuksia* käsittelevä kurssi, jonka opetuskieli on englanti. Hiljattain on myös kirjoitettu syrjintäkieltoon keskittyvä EU:n perusoikeuksia käsittelevä yliopiston oppikirja. Perusoikeuksien suojelua opetetaan lisäksi toimielimiä ja EU:n oikeusjärjestelmää käsittelevällä kurssilla osana EU:n oikeuden erityiskoulutusohjelmaa.

Esimerkkejä valtiosta riippumattomista aloitteista, joilla edistetään perusoikeuskirjan käyttöä ja tunnettuutta maassasi

Zagrebin Ihmisoikeustalo osallistuu vuosittain Euroopan unionin perusoikeusviraston vuosikertomusta varten toteuttamaan kyselyyn. Kertomukseen sisältyy luku, jossa käsitellään perusoikeuskirjan käyttöä kansallisella tasolla. Kertomuksessa esitetään yleiskatsaus jäsenvaltioiden oikeuskäytännöstä, jossa vedotaan perusoikeuskirjaan tai viitataan siihen, perusoikeuskirjan käytöstä parlamentin keskusteluissa ja uuden lainsäädännön hyväksymisen yhteydessä sekä perusoikeuskirjan näkyvyydestä akateemisissa artikkeleissa. Kuten edellä mainittiin, EU:n perusoikeusviraston kertomuksen julkaisun jälkeen Zagrebin Ihmisoikeustalo levittää kertomusta julkaisemalla sen sosiaalisen median kanavillaan.

Kuten myös mainittiin edellä, Zagrebin Ihmisoikeustalon tiloissa pidettiin lisäksi 31. tammikuuta 2019 EU:n perusoikeusviraston ja Kroatian oikeusasiamiehen toimiston järjestämä seminaari EU:n perusoikeuskirjasta. Seminaarissa, johon osallistui kansalaisyhteiskunnan ja riippumattomien ihmisoikeusinstituutioiden edustajia ja muita asiasta kiinnostuneita oikeusalan toimijoita, käsiteltiin muun muassa perusoikeuskirjan merkityksellisyyttä ja tehtävää. Lisäksi kokopäiväinen koulutustilaisuus sisälsi perusoikeuskirjan käytännön soveltamiseen liittyviä harjoituksia.

■ Päivitetty viimeksi: 23/02/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.